

Проект «Приходь та пиши!»
Молодіжної секції
Української бібліотечної асоціації

**Участь у міжнародній програмі Come Write In та
письменницькому листопадовому марафоні NaNoWriMo:
рекомендації для українських бібліотек**

Підготувала:
методист Державної бібліотеки України для юнацтва,
керівник проекту «Приходь та пиши!»
Молодіжної секції Української бібліотечної асоціації
Семенова Світлана
cwi@4uth.gov.ua

Київ 2016

ЗМІСТ

- Загальні відомості про міжнародний листопадовий письменницький марафон NaNoWriMo, програму Come Write In! та проект «Приходь та пиши!».....3
- Правила участі в листопадовому марафоні NaNoWriMo.....8
- Сайт і форум NaNoWriMo.....10
- Корисні посилання для учасників NaNoWriMo.....14
- Регіональний представник NaNoWriMo.....15
- Досвід участі українських бібліотек у проекті «Приходь та пиши!».....16
- Визначаємо формат участі бібліотеки у програмі Come Write In.....22
- Можливі заходи упродовж листопадового письменницького марафону NaNoWriMo.....24
- Як знайти волонтерів чи співорганізаторів заходів?.....28
- Інформування учасників NaNoWriMo про заходи у вашій бібліотеці.....29
- Звітність про участь у проекті «Приходь та пиши!».....30
- Чек-лист: що зробити після завершення листопадового марафону.....31

Загальні відомості про міжнародний листопадовий письменницький марафон NaNoWriMo, програму Come Write In та проект «Приходь та пиши!»

Щороку в листопаді сотні тисяч молодих і вже досвідчених письменників з усього світу кидають собі неабиякий виклик. Їхня амбітна мета — за 30 днів письменницького марафону NaNoWriMo створити чернетку роману на 50 000 слів. На допомогу в цьому їм приходять бібліотеки.

NaNoWriMo

National Novel Writing Month (скорочено NaNoWriMo, Національний місячник написання роману) — міжнародний письменницький марафон, що триває з 1 по 30 листопада. Переможцями письменницького марафону оголошуються ті, кому за 30 днів листопада вдалося написати чернетку роману, повісті або серії оповідань обсягом у 50 000 слів (160-200 сторінок в залежності від мови написання).

Ця ініціатива була започаткована в 1999 році у США і має на меті популяризацію літературної творчості та сприяння письменницькій майстерності. У перший рік NaNoWriMo зібрав 21 учасника. Наразі NaNoWriMo — це міжнародний рух, який щороку єднає сотні тисяч учасників з усіх континентів. За офіційною статистикою, в 2015 році до марафону приєдналися вже 431 626 осіб.

Для зручності користування сайтом та форумом NaNoWriMo, кожен учасник належить до певного регіону, який обирає за місцем проживання або за власним бажанням. До молодого українського письменницького регіону Europe::Ukraine належать 543 учасники NaNoWriMo (станом на 29 жовтня 2016 р.).

Детальні правила участі у письменницькому марафоні NaNoWriMo буде розглянуто у відповідному розділі.

Корисні посилання

Сайт NaNoWriMo (англ. м.): <http://nanowrimo.org/>

Регіони NaNoWriMo (англ. м.): <http://nanowrimo.org/regions>

Український форум NaNoWriMo:
<http://nanowrimo.org/regions/europe-ukraine>

Офіційна статистика NaNoWriMo (англ. м.):
<http://nanowrimo.org/press>

Come Write In!

Міжнародна бібліотечна програма Come Write In існує для підтримки листопадового письменницького марафону NaNoWriMo і запрошує учасників марафону завітати до бібліотек — креативних локацій, що слугують для пізнання, натхнення, літературної творчості та спілкування.

Програма Come Write In пропонує бібліотекам (а також книжковим магазинам та культурним центрам) стати рушіями творчих літературних процесів.

Кожна бібліотека самостійно визначає рівень власної участі у програмі:

- вона може запропонувати дружній простір для зустрічей місцевих учасників письменницького марафону NaNoWriMo; інформувати їх про наявні у бібліотеці корисні для них ресурси, підготувати тематичні книжкові або віртуальні виставки на допомогу молодим письменникам, розповісти про літературний клуб, програми з літературної майстерності, зустрічі з письменниками, які відбуваються в бібліотеці;
- якщо бібліотека бажає більш активно долучитися до програми, вона може (разом із місцевими волонтерами або із регіональним представником NaNoWriMo) спланувати програму заходів під час листопадового марафону, розповсюдити листівки із закликом до участі у місячнику написання роману, поширити інформацію про марафон у соцмережах.

Безперечні переваги програми Come Write In:

- Залучення до бібліотеки нових зацікавлених користувачів.

- Формування культурно розвинутого, пристрасного до літератури та прихильного до бібліотеки читача.
- Відповідність програми місіям бібліотеки.
- Розвиток місцевої громади.
- Професійний розвиток, спілкування та обмін досвідом з колегами з усього світу.
- Утвердження сучасного іміджу бібліотеки як культурного центру спільноти, креативного простору, сповненого любові до літератури, відкритого для громади й творчих особистостей.
- Підтримка з боку регіональних представників NaNoWriMo.

У 2015 році 1012 інституцій з усього світу, від Ісландії до Нової Зеландії, вже долучилися до цієї ініціативи. Серед них — 5 бібліотек з України. Досвід участі українських бібліотек у програмі *Come Write In* буде детально розглянуто у наступних розділах.

Корисні посилання

Сторінка програми Come Write In (англ. м.):

<http://nanowrimo.org/come-write-in>

Список інституцій (бібліотек, книжкових магазинів, культурних центрів тощо), які беруть участь у програмі Come Write In. Список постійно оновлюється (англ. м.):

<http://nanowrimo.org/come-write-in/locations>

Форум програми Come Write In (англ. м.):

<http://nanowrimo.org/forums/come-write-in>

Свідчення бібліотек, що приєдналися до проекту (англ. м.):

<http://nanowrimo.org/come-write-in/library-outreach-guide#testimonials>

Пости від бібліотек, що приєдналися до програми Come Write In, у офіційному блозі NaNoWriMo (англ. м.):

<http://blog.nanowrimo.org/tagged/come-write-in>

Проект «Приходь та пиши!»

На офіційних інтернет-сторінках проекту NaNoWriMo та програми

Come Write In зберігається значна кількість корисних ресурсів для письменників, а форуми є місцем живого обміну думками і професійних дискусій. Однак, ці сторінки доступні здебільшого лише англійською мовою.

Щоб сприяти впровадженню програми Come Write In в українських бібліотеках, у 2015 році Молодіжна секція Української бібліотечної асоціації започаткувала *проект «Приходь та пиши!»*.

Проект МС УБА «Приходь та пиши!» передбачає **участь українських бібліотек** у міжнародній письменницькій програмі Come Write In та **надання їм україномовної методичної підтримки**.

Бібліотеки, що долучаються до проекту «Приходь та пиши!», отримують:

- консультації з питань участі у програмі;
- методичні поради щодо реалізації програми Come Write In та схем участі для українських бібліотек з різними потребами і можливостями;
- макети тематичних афіш та листівок;
- інформування української та світової спільноти щодо заходів програми Come Write In та письменницького марафону NaNoWriMo, які відбуваються у вашій бібліотеці.

Керівником проекту є Світлана Семенова, методист Державної бібліотеки України для юнацтва – книгозбірні, яка у 2014 році першою з українських культурних інституцій приєдналася до програми Come Write In та листопадового письменницького марафону NaNoWriMo.

Молодіжна секція Української бібліотечної асоціації запрошує бібліотеки України приєднатися до програми Come Write In та популяризувати образ бібліотеки як громадського простору, який стимулює користувачів до творчості, надає підтримку місцевим письменникам, задовольняє потреби не лише читачів, а й власне авторів книг. Того простору, який гостинно запрошує – «Приходь та пиши!», себто, Come Write In!

Корисні посилання

Сторінка проекту «Приходь та пиши!» на сайті Молодіжної секції Української бібліотечної асоціації:

<http://molod.ula.org.ua/sotsialnij-napryam/proekt-some-write-in-prihod-ta-pishi>

Сторінка проекту «Приходь та пиши!» на сайті «Фахівцеві» Державної бібліотеки України для юнацтва. Містить посилання на корисні ресурси та оновлюваний список учасників проекту:

<http://profy.4uth.gov.ua/cwi/>

Звіт про реалізацію проекту «Приходь та пиши!» за 2015 рік:

<http://profy.4uth.gov.ua/cwi/prihod-ta-pisi-zvit-za-2015-rik>

Контактні дані керівника проекту МС УБА «Приходь та пиши!»:

Світлана Семенова

Державна бібліотека України для юнацтва (м. Київ)

тел. +38-093-762-763-2

cwi@4uth.gov.ua

Правила участі в листопадовому марафоні NaNoWriMo

Учасники NaNoWriMo повинні бути старше 13 років. Зважайте на те, що учасники молодше 18 років можуть брати участь у дочірній програмі для молодих письменників-школярів **Young Writers Program**. Англomовний сайт програми, з якого зокрема можна завантажити англomовні посібники з письменництва (для молодшої, середньої та старшої школи): <http://ywp.nanowrimo.org/>

Для участі у листопадовому письменницькому марафоні NaNoWriMo необхідно виконати наступні кроки:

1. Зареєструватися на сайті <https://nanowrimo.org/>
2. Створити профіль твору, який учасник писатиме цього року. Щороку потрібно створювати профіль нового твору.
3. Не раніше 00:00 1 листопада почати писати чернетку твору.
4. Періодично оновлювати кількість написаних слів у лічильнику на сайті.

Для перемоги у NaNoWriMo потрібно також виконати кроки 5 та 6:

5. До 23:59 30 листопада потрібно написати 50 000 слів або більше.
6. До 23:59 30 листопада потрібно звалідувати написаний текст на сайті <https://nanowrimo.org/>

Мова написання тексту може бути будь-якою.

До написання тексту можна готуватися (попередньо планувати сюжет, скласти профілі персонажів, робити попереднє дослідження тощо) або 1 листопада починати писати експромтом.

За класичними правилами NaNoWriMo, твір має бути романом, повістю або збіркою оповідань.

Використання одного профілю на сайті кількома особами не дозволяється.

Учасники, які порушують вищевказані правила (наприклад, пишуть вірші або курсову роботу, редагують минулорічний твір тощо), можуть брати участь у NaNoWriMo, але натомість отримують статус **NaNo-бунтівників**. Статус NaNo-бунтівників не призводить до жодних санкцій у спільноті. Проте, відповідь на запитання, чи мають бунтівники право зараховувати написані 50 000 слів як перемогу,

залишається на відкуп кожного з бунтівників.

Середня рекомендована добова норма слів (з розрахунку 50000/30) становить **1667 слів на день**. Але учасники можуть самі обирати бажаний ритм писання, виходячи з їхніх бажань і можливостей.

Зверніть увагу!

Мета NaNoWriMo кількісна (написати 50 000 слів за 30 днів), а не якісна.

Написаний під час NaNoWriMo текст стане першою чернеткою майбутнього твору, тому він не зобов'язаний бути ані логічно завершеним, ані вільним від помилок, ані готовим до друку.

Під час NaNoWriMo заохочується вільна творчість, натомість не рекомендовано вчитувати текст або виправляти його. Редагування та критичний перегляд написано тексту варто здійснювати після завершення марафону.

Переможці NaNoWriMo отримують від організаторів:

- статус переможця та спеціальну аватарку для форуму і соціальних мереж;
- диплом переможця NaNoWriMo (в електронному вигляді);
- бонуси від партнерів проекту (зазвичай — знижки на спеціалізовану продукцію та комп'ютерні програми для письменників).

Проект «Приходь та пиши!» щороку намагається привітати учасників та переможців із завершенням марафону. У співпраці з партнерами ми знаходимо для українських «нанораймівців» подарунки та можливості для публікації їхніх творів.

Слідкуйте за оновленнями на українському форумі NaNoWriMo та у розсилці для бібліотек, що беруть участь у проекті «Приходь та пиши!».

Сайт і форум NaNoWriMo

Цей розділ містить інструкції для користування сайтом і регіональним форумом NaNoWriMo.

Адреса сайту NaNoWriMo: <https://nanowrimo.org/>

Адреса регіонального форуму Європа :: Україна:
<http://nanowrimo.org/regions/europe-ukraine>

Створення облікового запису (акаунта) та вхід на сайт

1. На головній сторінці сайту <https://nanowrimo.org/> натискаєте **Sign up** (Зареєструватися). Або: на сторінці входу в обліковий запис https://nanowrimo.org/sign_in натискаєте на **Create new account** (Створити новий обліковий запис/акаунт).

2. Заповнюєте наступні поля форми. Поля, позначені зірочкою (*), є обов'язковими для заповнення:

- **Your Preferred Username** – Ім'я користувача. Можна використовувати латинські літери, цифри та знак підкреслювання (_). Обране вами ім'я не можна змінити. Воно є публічним і використовується для ідентифікації користувача на сайті. Ім'я користувача стає частиною посилання на його публічний профіль. Наприклад:
[http://nanowrimo.org/participants/\[Ім'яКористувача\]](http://nanowrimo.org/participants/[Ім'яКористувача])
- **A Valid Email Address** – Електронна пошта. На цю пошту буде надіслано посилання для активації акаунта користувача.
- **Confirm Email Address** – Повторне введення електронної пошти.
- **Password** – Пароль. Створіть пароль для цього облікового запису. Можна використовувати літери та цифри.
- **Please Re-Enter Password** – Повторне введення пароля.
- **Are you in the 'Pacific Time (US & Canada)' time zone?** – Чи знаходитесь ви у Тихоокеанській часовій зоні? Для України: Прибираєте позначку навпроти цього запитання і нижче з випадаючого меню обираєте правильну часову зону: (GTM+2:00) Kyiv
- **I am at least 13 years of age** – Мені виповнилося принаймні 13 років. Ставите позначку навпроти цього твердження.

• **I have read and accept the Terms and Conditions. Plus, I understand that NaNoWriMo is a donation-powered, 501(c)(3) nonprofit** – Я прочитав Умови і погоджуюся з ними. Також я розумію, що NaNoWriMo це неприбуткова організація, яка існує за рахунок добровільних пожертв. Після ознайомлення з Умовами сайту (<https://nanowrimo.org/terms>), поставте позначку навпроти цього твердження.

3. У полі CAPTCHA ставите позначку над написом «Я не робот», виконуєте потрібне завдання і натискаєте **Sign Up** (Зареєструватися).
4. Перевірте електронну пошту. У листі, який ви отримаєте з адреси noreply@nanowrimo.org, натисніть кнопку **Verify your email address** (Підтвердити електронну адресу).
5. Ви потрапите на сторінку <https://nanowrimo.org/sign.in>. У вкладці **Sign in** (Увійти):
 - в поле **Username or e-mail address** введіть своє ім'я користувача або електронну пошту;
 - в поле **Password** введіть пароль;
 - поставте позначку в полі **Remember me**, якщо бажаєте, аби браузер запам'ятав ваші логін та пароль на цьому сайті. Не радимо використовувати цю опцію, якщо ви працюєте за комп'ютером громадського користування в бібліотеці, в інтернет-центрі тощо.

Заповнення профілю користувача на сайті та створення профілю твору

1. Увійдіть на сайт <http://nanowrimo.org/>
2. Ви потрапите в панель керування <http://nanowrimo.org/dashboard>. На коричневій панелі оберіть пункт **My NaNoWriMo --> Author Info --> Fact Sheet --> Edit**. За бажанням, заповніть інформацію про автора. Не забудьте зберегти введені дані, натиснувши **Save**.
3. Оберіть бажаний домашній регіон. Для цього:
 - На коричневій панелі оберіть пункт **Regions --> Find a**

Region, у рядку пошуку напишіть **Ukraine** і натисніть кнопку **Join this region**;

АБО

- перейдіть на український регіональний форум <http://nanowrimo.org/regions/europe-ukraine>, вгорі під назвою регіону натисніть кнопку **Join this region**.

4. На коричневій панелі оберіть пункт **My NaNoWriMo --> My Novels**. Натисіть на посилання **Writing this year? Enter your novel!**

5. Ви опинитеся на сторінці із заголовком **Create Novel** (Створити роман). Заповніть потрібні поля:

- **Event** — Захід. З випадючого поля оберіть *November[актуальний рік]*.

Наступні поля є бажаними, але не обов'язковими для заповнення.

- **Novel Title** — Назва твору.
- **Novel Genre** — Жанр твору.
- **Cover** — Обкладинка. Ви можете завантажити бажаний файл.
- **Short Synopsis** — Короткий зміст.
- **Novel Excerpt** — Уривок роману.

6. Після заповнення натисніть кнопку **Create novel**. Вітаємо, ви створили профіль вашого твору у цьогорічному NaNoWriMo.

Підрахунок написаної кількості слів і валідація написаного тексту

1. Для того, аби ввести на сайт написану кількість слів, необхідно спочатку підрахувати їх у текстовому редакторі, якому в користуєтеся (вручну, якщо ви пишете у зошиті).
2. Увійдіть на сайт.
3. Сукупну написану кількість слів потрібно ввести у випадюче віконце лічильника слів з написом **0 words so far** зверху будь-якої сторінки сайту та зберегти, натиснувши кнопку **Update**. Після цього напис на лічильнику зміниться. Наприклад, якщо ви

ввели у лічильник суму 2000 (що означає: 2000 слів, написаних з 1 листопада) і зберегли, до наступного оновлення лічильник показуватиме напис **2000 words so far**.

Зверніть увагу: потрібно вводити у лічильник слів сукупну суму написаних слів. Оновлювати лічильник можна скільки завгодно разів.

4. Аби учасники, які написали 50 000 слів, були визнані переможцями NaNoWriMo, вони мають обов'язково звалідувати написаний текст до 23:59 30 листопада. Для цього:

- в горішній частині сайту (або за посиланням: <http://nanowrimo.org/dashboard>) у лічильнику слів потрібно написати на посилання **I am ready to validate my novel** (таке ж посилання є на сторінці роману), скопіювати весь написаний текст у віконечко і натиснути **Validate**.
- Зверніть увагу — під час валідації текст твору **НЕ** зберігається на сайті. Сайт лише перераховує кількість слів у написаному вами тексті. Тому впевніться, що твір у певному обсязі збережений у вас на диску.
- Як звалідувати твір, якщо ви знаєте кількість написаних у листопаді слів, але не бажаєте чи не можете скопіювати написаний вами текст (наприклад, через те, що пишете від руки)? Вихід є: використовуйте сайти, які генерують так званий «рибний текст» — довільний беззмістовний текст потрібного обсягу. Приклад такого сайту: <http://www.lipsum.com/>

Корисні посилання для учасників NaNoWriMo

Аватарки для соцмереж та банер для Фейсбуку з темою цього річного NaNoWriMo: <http://nanowrimo.org/spread-the-word>

Календар регіону Україна: на українському форумі
<http://nanowrimo.org/regions/europe-ukraine>

Внутрішня пошта NaNoMail: <http://nanowrimo.org/nanomail>

Поради для «нанораймівців» від визнаних письменників, серед яких Ніл Гейман, Філіп Пулман, Вероніка Рот (англ. м.):
<http://nanowrimo.org/pep-talks>

Відповіді на поширені питання від регіонального представника України: <http://nanowrimo.org/forums/europe-ukraine/threads/126005>

Регіональний представник NaNoWriMo

Регіон **Європа::Україна** (Europe::Ukraine) є одним з наймолодших регіонів у когорті NaNoWriMo. Він виокремився 3 роки тому з появою власного регіонального представника (так званого ML, Municipal Liaison) та форуму.

Український регіональний форум знаходиться за посиланням: <http://nanowrimo.org/regions/europe-ukraine>.

Станом на 2016 рік, регіон Європа::Україна не поділяється на дрібніші регіони.

Регіональним представником усієї України є користувач **YukiAme** (<http://nanowrimo.org/participants/yukiame>), що мешкає у Львові. З регіональним представником можна познайомитися на українському форумі у розділі **Meet your MLs**. Для спілкування з регіональним представником можна скористатися внутрішньою поштою NaNoMail або написати на українському форумі. Для цього необхідно зареєструватися на сайті.

Зверніть увагу!

Регіональний представник є не оплачуваним співробітником. Регіональний представник діє на волонтерських засадах. Це активіст, що бере на себе зобов'язання розвивати місцеву письменницьку спільноту та поштовувати роботу локального форуму.

Регіональним представником може стати особа, що досягла 18-річного віку, брала участь у листопадовому марафоні NaNoWriMo та принаймні один раз перемогла. Особа, що бажає стати регіональним представником, добровільно подає заявку організаторам та обирається терміном на 1 рік; по завершенні цього терміну за власним бажанням вона може поновити заявку.

Детальніше про регіональних представників можна дізнатися про за посиланням: <http://nanowrimo.org/local-volunteers>

Досвід участі українських бібліотек у проекті «Приходь та пиши!»

У 2015 р. до проекту МС УБА «Приходь та пиши!» долучилися 5 українських бібліотек:

1. Державна бібліотека України для юнацтва (м. Київ),
2. Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода Гвардія» (м. Київ),
3. Американська бібліотека імені Віктора Китастого при НаУКМА (м. Київ),
4. Запорізька обласна бібліотека для юнацтва (м. Запоріжжя),
5. Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва (м. Миколаїв).

23 користувачі бібліотек стали активними «нанораймівцями». Вони не лише відвідували заходи у вищевказаних бібліотеках, а й зареєструвалися на сайті письменницького марафону NaNoWriMo і спробували написати 50 000 слів. 4 з них написали за місяць чернетку роману або збірки оповідань і стали переможцями NaNoWriMo-2015.

У межах проекту було проведено 29 заходів, серед яких слід відзначити такі:

- київська вечірка-відкриття NaNoWriMo-2015 на фестивалі фантастики LiTerra Con. 1 листопада розпочався листопадовий письменницький марафон NaNoWriMo. Оскільки цей день збігався з останнім днем Міжнародного фестивалю фантастичної літератури та уявних світів LiTerra Con, київські «нанораймівці» відсвяткували початок NaNoWriMo на самому фестивалі: о 10 годині влаштували ранковий сеанс письма, далі відвідували лекції, майстер-класи та зустрічі з письменниками (в межах основної програми LiTerra Con). Також після фестивалю для учасників NaNoWriMo відбулася невеличка лотерея з символічними творчими сюрпризами;
- лекція «Технічні помилки в рукописах» від представника літературного об'єднання «Зоряна Фортеця» Сергія Торенко (ДБУ для юнацтва, м. Київ);
- дискусія «Інтелектуальна фантастика: коли не соромно згадати про квантову механіку. Які наукові принципи важливо розуміти для досягнення максимальної реалістичності фантастики» (ДБУ для юнацтва, м. Київ);
- бесіда з психологом «Як написати роман за дуууже короткий

- термін» (МСМБ «Молода гвардія», м. Київ);
- творчий експеримент «Півгодини на шедевр» (Запорізька обласна бібліотека для юнацтва).

Вдалий приклад активного залучення користувачів до участі в письменницькому марафоні NaNoWriMo подав проект «Літературна Штольня», який діє на базі Запорізької обласної бібліотеки для юнацтва з червня 2015 р. (координатор: Олена Ольшанська). Проект «Літературна Штольня» є відкритим майданчиком для творчих експериментів, що працює під гаслом: «Відкопай свій талант!». Проект проводить не лише читання, а й практичні заняття, творчі експерименти, літературні пленери, анонімні читання, а кожен захід проекту починається з розминки – невеликої вправи на розвиток креативності й асоціативного мислення.

У листопаді 2015 року учасники ЛітШтольні долучилися до NaNoWriMo. Раз на тиждень проводилися творчі зустрічі, під час яких учасники ЛітШтольні могли поділитися власними здобутками, обговорити з колегами по марафону актуальні питання та взяти участь у творчому експерименті «Півгодини на шедевр». Такий формат заходів дуже полюбився учасникам марафону. Перед кожним літератором стояло непросте завдання – за 30 хвилин створити текст, тема якого визначалася безпосередньо на початку заняття. Усі учасники мали право запропонувати для роботи по дві теми. Пропозиції записувалися на маленьких аркушиках паперу та вкидалися до капелюха. Після цього з капелюха навмання обиралася одна тема, над якою учасники працювали протягом 30 хвилин. Після того, як тексти були створені, всі учасники зачитували та обговорювали результати експерименту, визначаючи вдалі звороти, яскраві порівняння тощо. Протягом NaNoWriMo-2015 на зустрічах ЛітШтольні створювалися тексти на такі теми: «Досвід галюцинацій (причина не має значення)», «Сьогодні сонце не зійшло», «Суничні пряники», «Сірі будні». За ініціативи учасників марафону, теми, що не були обрані, стали своєрідним домашнім завданням: кожен учасник наосліп витягав з капелюха тему, на яку він мав написати текст до наступної зустрічі. Як зазначає координатор ЛітШтольні Олена Ольшанська, це нововведення додало учасникам дисциплінованості та стало допоміжним стимулом для роботи над собою. Тексти, що були створені в межах експериментів «Півгодини на шедевр», багато хто з учасників згодом допрацював та вніс до рукопису роману або оформив як окремий твір.

Завершальним етапом листопадового письменницького марафону для ЛітШтольні стали **Анонімні читання**. Для цього заходу усі учасники марафону повинні були надати власні прозові тексти (визначеного обсягу) без зазначення імені автора. Аркуші з роздрукованими анонімними творами склалися до купи і кожен учасник навмання обирав собі один текст. Літераторам давалося кілька хвилин для опрацювання отриманих творів, після чого учасники по черзі зачитували вголос тексти і висловлювали свої враження. До обговорення долучалися й інші присутні молоді письменники. На думку координатора ЛітШтольні, анонімність давала змогу оцінювати текст неупереджено та об'єктивно. Натомість автор мав змогу почути свій твір зі сторони, зрозуміти, чи легко він сприймається, та визначити, що ще потрібно допрацювати. Найбільша інтрига анонімних читань полягала в тому, що учасники мали вгадати, хто є автором кожного тексту, що не завжди було легкою справою.

Партнерства заради успіху

Інформаційними партнерами проекту «Приходь та пиши!» у 2015 році стали:

- Українська бібліотечна асоціація;
- Інформаційні центри «Вікно в Америку».

Також проект підтримали:

- видавничий проект «Баловство»;
- гуманітарне видавництво «Дух і Літера»;
- фестиваль фантастики та уявних світів LiTerra Con;
- літературне об'єднання «Зоряна Фортеця»;
- проект вільної та дружньої (само)освіти frEducation.

Зокрема, гуманітарне видавництво «Дух і Літера» нагородило переможців і активних учасників NaNoWriMo-2015 книжковими виданнями та мистецькими картами.

Міжнародний фестиваль фантастичної літератури та уявних світів LiTerra Con, запропонував 1 листопада для учасників NaNoWriMo знижку на вхідний квиток у розмірі 70% (квиток коштував усього 30 грн, звичайна ціна – 100 грн).

Видавничий проект «Баловство» подарував 3 київським переможцям

NaNoWriMo-2015 сертифікати на безкоштовну верстку і видання у папері 2 пілотних екземплярів їхнього твору. Один із екземплярів призначений для бібліотеки, читачем якої є переможець; інший екземпляр буде подаровано авторові.

Разом із Державною бібліотекою України для юнацтва проект «Баловство» готує видання електронного альманаху з творами українських учасників письменницького марафону NaNoWriMo (альманах побачить світ взимку 2016).

У грудні 2015 було проведено опитування представників бібліотек, що брали участь у проекті «Приходь та пиши!» МС УБА. У опитуванні взяли участь представники усіх 4 «активних» бібліотек (окрім Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва).

Усі бібліотеки-учасники високо оцінили актуальність і значущість проекту МС УБА «Приходь та пиши!» для сучасних бібліотек України. Вони вважають позитивним власний досвід участі у проекті та зазначають, що їм вдалося зацікавити молодь та спонукати її до літературної творчості: *«Утверджується імідж бібліотеки як відкритого майданчика для творчості та спілкування літераторів. Бібліотека стає центром спілкування та співпраці творчої молоді», «Проект підживлює літературне життя в бібліотеках», «Бібліотека — це центр самоосвіти, а хто ще потребує її з такою силою, як не літератори».*

За результатами опитування, 100% бібліотекарів радять своїм користувачам взяти участь у письменницькому марафоні NaNoWriMo. 100% бібліотекарів радять колегам з інших бібліотек приєднатися до проекту МС УБА «Приходь та пиши!» та програми Come Write In.

Пропонуємо ознайомитися з деякими із відгуків на проект.

Відгуки бібліотекарів

«Я чекала листопадового письменницького марафону з двох причин: по-перше, було цікаво перевірити власну вправність у володінні словом, по-друге, як координатору проекту, мені було важливо організувати зустрічі учасників марафону в такому форматі, щоб це було цікаво та спонукало до творчості. Хоча ніхто з учасників ЛітШтольні не став переможцем NaNoWriMo, але усі ми отримали

корисний досвід. Наступного року плануємо долучитися до листопадового марафону знову.»

Олена Ольшанська,
координатор проекту «Літературна Штольня»,
Запорізька обласна бібліотека для юнацтва

«Сучасні бібліотеки не лише простір, заставлений паперовими книжками, але й місце спілкування та необмеженого доступу до знань. І коли частина українських бібліотек погодилася стати партнерами міжнародного письменницького проекту, це сприяло залученню нових читачів і пошуку свого користувача. NaNoWriMo-2015, крім людей із нотатниками, ноутбуками і прагненням щонайбільше написати за місяць, які могли безперешкодно звертатися до бібліотек-партнерів, подарував нам також невеличку спільноту, яка збиралася щотижня у Державній бібліотеці України для юнацтва. Письменники, що вже мають успішні публікації, редактори та літературознавці відгукнулися на запрошення — і цим забезпечили кілька плідних та цікавих вечорів дискусій. Ці обговорення стали простором для обміну знаннями і досвідом. Крім реальних зустрічей, були також віртуальні — записи інтерв'ю відомих письменників та заохочення від організаторів і партнерів. Відгукуватися на потреби користувачів і приєднуватися до міжнародних ініціатив — думаю, це і є майбутнє бібліотек.»

Олександра Листопад,
Наукова бібліотека НаУКМА

Відгуки користувачів

«Я в захваті від формату проведення заходів. Здавалося б, нічого особливого: приходиш, чуєш тему, пишеш, але тема спільна для всіх і ти розумієш, яке різне у всіх сприйняття. Плюс обмеженість у часі — півгодини, не так вже й легко за цей проміжок часу щось написати, а хочеться ж написати добре і з першого разу. Ще були домашні завдання. Отримуєш, цілий тиждень думаєш про сюжет і з нетерпінням чекаєш, коли зможеш прочитати свій твір на розсуд друзів.»

Катерина Ейхман,
учасниця проекту «Літературна Штольня»,
читачка Запорізької обласної бібліотеки для юнацтва

«Я беру участь у NaNoWriMo вже другий рік поспіль та хочу подякувати організаторам за цю можливість. По-перше, без них я навряд чи взагалі дізналася б про марафон, а по-друге, мотивація стати учасником та спробувати написати роман за місяць була б набагато меншою без взаємопідтримки та спілкування з іншими учасниками та переможцями минулих років. На письменницьких зустрічах NaNoWriMo панує тепла й дружня атмосфера. Це, на мій погляд, чи не найголовніше, бо рідко коли можна прийти до якоїсь компанії й відразу відчутися потрібним, зацікавитися цими людьми й захотіти прийти сюди ще раз. І ще раз. І ще. Завдяки цьому бібліотека стає місцем, куди хочеться приходити часто, де хочеться проводити вільний час, куди хочеться запрошувати друзів і знайомих, бо ділитися хорошим – дуже приємно. Організаторам вдалося створити вільний та безпечний творчий простір, де кожен має право висловитися, де всі цінують думку одне одного, де немає місця неконструктивній критиці та ієрархіям. Саме в таких умовах розкриваєш всю глибину своєї й чужої фантазії, натхнення, незвичності.»

Аудра Полуденна,
читачка Державної бібліотеки України для юнацтва

Визначаємо формат участі бібліотеки у програмі Come Write In

Кожна бібліотека самостійно визначає рівень власної участі у програмі: вона може запропонувати **дружній простір** для зустрічей місцевих учасників письменницького марафону NaNoWriMo; або разом із регіональним представником NaNoWriMo чи волонтерами розповсюдити листівки із закликом щодо участі у місячнику написання роману, поширити інформацію про марафон у соціальних мережах, **спланувати програму заходів** під час листопадового марафону.

Якщо ваша бібліотека зупинилася на першому варіанті

В залежності від ресурсів бібліотеки та очікуваної аудиторії, інколи для зустрічей (**письменницьких посиденьок**) учасників марафону краще виокремити фіксований день, час та простір (скажімо, субота з 12:00 до 14:00 у великій читальній залі). Втім, можливо, ви вирішите, що бібліотека протягом усього листопада буде простором, відкритим для учасників NaNoWriMo. Тоді учасники марафону зможуть самоорганізуватися на форумі (<http://nanowrimo.org/regions/europe-ukraine>) або за допомогою регіонального представника.

Зважайте на те, що під час подібних зустрічей (навіть спонтанних) «нанораймівці» люблять обговорювати літературний процес. Подбайте про те, щоб вони мали можливість поспілкуватися у тій зоні бібліотеки, де не будуть заважати іншим читачам.

Як доводить досвід, не зайвими під час зустрічей буде:

- доступ до вай-фаю;
- можливість підзарядити ноутбуки та мобільні телефони;
- можливість позичити у бібліотекаря листочок паперу та ручку (або придбати канцтовари);
- дозвіл вживати принесені з собою напої та солодощі.

Під час листопадового письменницького марафону бібліотека також може **проінформувати користувачів про наявні ресурси**:

- підготувати тематичні книжкові або віртуальні виставки на допомогу молодим письменникам, що розкривають фонди бібліотеки;

- розповісти учасникам NaNoWriMo про наявні у бібліотеці програми з літературної майстерності, зустрічі з письменниками тощо.

Якщо ваша бібліотека вирішила спланувати та провести заходи

У наступному розділі ви знайдете інформацію про поширені типи заходів, які бібліотеки зазвичай влаштовують під час марафону NaNoWriMo.

Можливі заходи впродовж письменницького марафону NaNoWriMo

*** Вечірка з нагоди початку NaNoWriMo (Kick-Off Party)** зазвичай відбувається до початку місячника або 1 листопада. Це чудова нагода познайомитися з учасниками письменницького марафону та познайомити їх з ресурсами вашої бібліотеки.

- Краще влаштувати вечірку-відкриття марафону вже тоді, коли у вас є стала аудиторія зацікавлених користувачів. Якщо ви тільки починаєте працювати з «нанораймівцями» у вашому населеному пункті, не журіться, якщо учасників буде мало. «Нанораймівці» зазвичай доволі пасивні на початку листопада.
- Зважайте, що на 31 жовтня — 1 листопада припадає Геловін, тому заздалегідь інформуйте учасників про вечірку. Використовуйте соціальні мережі, створіть форму для реєстрації учасників.
- За кілька тижнів до події зазирніть на регіональний форум і запитайте регіонального представника: скільки на українському форумі учасників, які мешкають поруч з вашою бібліотекою? Буде чудово, якщо регіональний представник зробить їм розсилку.
- Зробіть оголошення на українському форумі, додайте подію до календаря подій регіону Україна. (Потрібна допомога? Зверніться до керівника проекту «Приходь та пиши!»)
- Якщо правила бібліотеки дозволяють, влаштуйте чаювання і дозвольте учасникам принести у бібліотеку власне чаювання.
- Прикрасьте залу у цьогорічній тематиці NaNoWriMo. Натхнення шукайте за посиланням: <http://nanowrimo.org/spread-the-word>
- Підготуйте тематичну книжкову виставку.
- Дайте можливість учасникам познайомитися, розповісти про свій досвід участі у NaNoWriMo, очікування і прагнення.
- Роздрукуйте NaNo-календарі для обліку слів та роздайте їх учасникам марафону.
- Запросіть на вечірку колег з інших бібліотек, які також беруть участь у проекті «Приходь та пиши!». Якщо вони не можуть відвідати вечірку, запросіть їх долучитися до святкування бодай віртуально: записати відео-повідомлення (у форматі привітання, побажання чи поради) або надіслати текст звернення до учасників марафону. Зробіть те ж саме для колег з інших бібліотек. Зробіть свій внесок у розвиток активної бібліотечної

спільноти.

- Використовуйте вечірку як вдалу можливість налагодити партнерство та розповісти про діяльність вашої бібліотеки, змінити уявлення користувачів про формат її роботи, зміцнити її імідж.

*** Письменницькі посиденьки (Write-Ins)** — зустрічі учасників марафону, що можуть відбуватися щотижня або рідше (направду, як зазначають організатори, що частіше, то краще). «Денна норма» літературної творчості для учасника марафону становить 1667 слів (близько 7 стор.) художнього тексту. Виходячи з цього, головна мета зустрічі для «нанораймівця» може полягати у тому, аби стимулювати творче натхнення та написати побільше у компанії однодумців. Для цього придатними будуть **словоперегони або словесні баталії** — змагання у тому, хто напише більше слів за певний проміжок часу, скажімо, півгодини.

- Гарна ідея – фіксувати час та кількість написаних слів на фліпчарт, дошці або великому аркуші.
- Переможці словоперегонів можуть отримати символічні подарунки (ручку з назвою бібліотеки, кишеньковий календар або мотиваційну наліпку, безкоштовну реєстрацію в бібліотеці на наступний рік).

Письменницькі посиденьки – це також гарна можливість для учасників обговорити у компанії однодумців те, як просувається написання тексту, які виникають нові ідеї.

Чудовою ідеєю натхненного заходу може бути проведення письменницьких посиденьок у цікавому, незвичному місці.

*** Лекції, мотиваційні виступи та дискусії.** Письменницькі посиденьки можна чергувати у розкладі зі лекціями з письменницької майстерності (бажано такими, що зосереджуються на креативному боці красного письменства; редагування краще залишити на потім). Ще кращий варіант для марафону – дискусії, надто коли вони поєднуються з сеансами поповнення лічильника слів на сайті.

*** Віртуальні письменницькі посиденьки або словоперегони (Virtual Write-Ins)** регулярно проводяться організаторами у мережі Youtube. Знайти посилання на заплановані трансляції можна на сторінці міжнародного календаря подій NaNoWriMo: (<http://nanowrimo.org/calendar>) або на офіційному каналі Youtube

(https://www.youtube.com/user/lettersandlightvideo/videos?sort=dd&live_view=502&flow=list&view=2). Щоб побачити в календарі, о котрій годині починається захід у вашій часовій зоні, натисніть на назву заходу в календарі, а після цього копіюйте його у ваш Google-календар: **Copy to my calendar**.

* **Чат-посиденьки** — спрощений варіант попереднього заходу. Можна використовувати Skype-чат (для цього усі учасники мають надати організатору свої логіни), чат у Фейсбуці чи Вконтакті.

* **Дяка Богові, це скінчилося! (Thanks God It's Over)** — таку іронічну назву має фінальна вечірка до завершення письменницького марафону NaNoWriMo. Вечірка відбувається після завершення марафону і визначення переможців. Іронічна назва вечірки свідчить про шалений темп, з яким зазвичай «нанораймівці» працюють над своїм твором (особливо в останню добу). Вечірка дозволяє їм зняти накопичену за місяць втому, похизуватися успіхами, порадіти за друзів та відсвяткувати.

Ідеї для заключної вечірки:

- Запропонуйте учасникам підготувати косплей персонажа власного твору.
- Подивіться на великому екрані відеопривітання від організаторів NaNoWriMo – та запишіть привітання їм у відповідь! Завантажте ваше привітання на Фейсбук і дайте посилання на офіційній сторінці NaNoWriMo (наприклад, у коментарях).
- Підготуйте привітання для переможців (і учасників!) марафону від регіонального представника, адміністрації бібліотеки, запрошених лекторів, від інших бібліотек, що брали участь у програмі.
- Влаштуйте «вільний мікрофон» — обмін думками та читання уривків творів, написаних за місяць.
- Проведіть опитування «нанораймівців» – що їм найбільше сподобалося? Що вони хотіли б покращити? Яку допомогу для втілення цих змін на краще вони готові надати бібліотеці?
- Зафіксуйте відео- чи аудіосвідчення та історії успіху переможців та учасників.
- Підготуйте частування, дозвольте учасникам вживати принесені печиво та солодощі.
- Подивіться найсмішніші фотографії з заходів за місяць на великому екрані.

- Якщо є можливість, надрукуйте електронні дипломи переможців.
- Пошукайте спонсорів і партнерів, які погодилися б надати кілька книжок чи інших невеличких призів для переможців і активних учасників марафону.
- Підбийте статистику — скільки тисяч слів написали у листопаді учасники NaNoWriMo, що збиралися у вашій бібліотеці? Скільки це сторінок — 200 чи 200 000? (Орієнтуйтеся на те, що одна сторінка становить 250 слів.) Скільки митців вперше чи удесьяте створило романи, повісті та оповідання цього місяця у вашій бібліотеці? Порівняйте свою статистику з іншими бібліотеками вашого міста чи України.
- Привітайте усіх справжніх переможців — тих, хто подолав рубіж у 50 000 слів за місяць; тих, хто взяв участь, незалежно від числа, яке показує їх лічильник слів; не забудьте привітати також колег, організаторів, регіонального представника та волонтерів, адже завдяки спільним зусиллям вас усіх це листопадове диво відбулося.
- Пишайтеся. Святкуйте.

Як знайти волонтерів чи співорганізаторів заходів?

Навіть якщо у вашому населеному пункті чи поруч із ним немає регіонального представника NaNoWriMo, ваша бібліотека все одно може скористатися допомогою волонтерів.

Зважайте на те, що найкращий волонтер для (спів)організації заходів NaNoWriMo – це людина, небайдужа до літературної творчості та знайома з форматом місячника написання романів.

- На українському форумі (<http://nanowrimo.org/regions/europe-ukraine>) повідомте учасників NaNoWriMo з вашого населеного пункту про участь вашої бібліотеки у програмі Come Write In. Розкажіть, який формат участі обрала ваша бібліотека, та запропонуйте комусь з форумчан («нанораймівців») взяти на себе функцію організатора чи співорганізатора зустрічей. Пам'ятайте про те, що спільнота NaNoWriMo — це живий організм, тому, можливо, учасникам буде зручніше колективно приймати важливі рішення чи брати на себе обов'язки з організації зустрічей по черзі.
- Повідомте регіонального представника про участь вашої бібліотеки у програмі Come Write In. Він може написати лист учасникам з вашого населеного пункту чи порадити звернутися до якогось «бувалого» учасника марафону.
- Якщо у вашій бібліотеці відбуваються зустрічі літературної студії, поетичні вітальні чи книжкові клуби, розкажіть їхнім членам чи керівникам про NaNoWriMo та поцікавтеся, чи не хотіли б вони долучилися до марафону.
- Зверніться до інших бібліотек вашого міста, що беруть участь у програмі, та обговоріть можливість проведення спільних заходів у листопаді.
- Попросіть поради у колег з професійної організації, до якої ви належите (наприклад, Молодіжної секції УБА). Цілком можливо, що серед них є та творча особистість або таємний «нанораймівець», що залюбки підтримає місцеву письменницьку спільноту.

Інформування учасників NaNoWriMo про заходи у вашій бібліотеці

Для інформування учасників марафону про заходи в вашій бібліотеці радимо використовувати як звичайні засоби піару (соціальні мережі, сайт бібліотеки, розсилку тощо), так і наступні:

- Поширення серед користувачів та презентація в бібліотеці друкованих та електронних **промоційних матеріалів**, наданих керівником проекту «Приходь та пиши!» і організаторами письменницького марафону NaNoWriMo (листівок, календарів, макетів афіш, постерів тощо).
- **Розміщення інформації про вашу бібліотеку у таблиці учасників проекту «Приходь та пиши!» на сайті «Фахівцеві» ДБУ для юнацтва (<http://profy.4uth.gov.ua/cwi/>).** Для цього слід заповнити окрему форму, яку ви отримаєте на початку листопада.
- **Розміщення інформації про майбутні заходи вашої бібліотеки в межах письменницького марафону NaNoWriMo в українському календарі та на українському регіональному форумі NaNoWriMo.** Для цього надішліть інформацію про заходи на наступному тижні до 18:00 четверга поточного тижня, заповнивши наступну форму: <http://bit.ly/zakhody>. Також ви можете подати список заходів на кілька тижнів вперед або до кінця марафону.
Інформація про заходи вашої бібліотеки під час першого тижня NaNoWriMo додається у календар та на форум щодня, за умови заповнення вищевказаної форми з 14:00 31 жовтня 2016 р. по 14:00 4 жовтня 2016 р.
Кожен захід реєструється у формі окремо.

Звітність про участь у проекті

Після завершення цього річного листопадового письменницького марафону NaNoWriMo у грудні ви отримаєте посилання на опитування для бібліотек, які брали участь в проекті «Приходь та пиши!» у 2016 році.

Опитування містить наступні питання.

- Загальна інформація про бібліотеку.
- Статистика:
 - Кількість заходів до письменницького марафону NaNoWriMo, проведених у вашій бібліотеці за листопад-грудень.
 - Загальна кількість користувачів, що взяли участь у цих заходах.
 - Кількість користувачів вашої бібліотеки, що взяли участь у письменницькому марафоні NaNoWriMo (зареєструвалися на сайті і спробували написати 50 000 слів).
 - Кількість користувачів вашої бібліотеки, що стали переможцями NaNoWriMo цього року.
- Результати проекту: блок запитань щодо оцінки проекту МС УБА «Приходь та пиши!» вашою бібліотекою і користувачами.
- Відгуки бібліотеки та користувачів (посилання на файл).
- Фотографії з заходів (посилання на файл).

Результати опитування можуть бути використані з метою промоції проекту та бібліотек-учасниць в українських та іноземних професійних виданнях.

За бажанням, після завершення листопадового марафону ви і ваші користувачі також можете взяти участь в опитуванні від організаторів. Форми шукайте на офіційному сайті NaNoWriMo або у розсилці від організаторів.

Чек-лист: що зробити після завершення листопадового марафону

- Підготуйте листи подяки активним учасникам, партнерам, регіональному представнику та волонтерам. Використовуйте брендований папір, логотип бібліотеки та логотип програми. Надішліть ці листи звичайною або електронною поштою.
- Якщо ви ще не провели опитування учасників NaNoWriMo, обов'язково зробіть це. Дізнайтеся, що сподобалося учасникам, а де можливі покращення, яких послуг молодим письменникам бракує у вашій бібліотеці. Організатори NaNoWriMo щороку у кінці листопада готують власне опитування, можна орієнтуватися на нього або розробити власне.
- Зберіться з колегами та обговоріть ваші враження. Зафіксуйте інсайти та критичні зауваження. На зустріч радимо запросити регіонального представника чи волонтерів, які брали участь у проведенні заходів. Можливо, бібліотека вирішить змінити формат.
- Поділіться досвідом у формі, на форумі. З фото та відео. Зробіть те диво, яке стало можливим у вашій бібліотеці надбанням бібліотечної спільноти.
- Напишіть звіт про проведені у вашій бібліотеці заходи.
- Заплануйте на початок наступного року написання статті чи замітки про участь вашої бібліотеки у програмі Come Write In. Обирайте для публікації фахові журнали, бібліотечні блоги чи сайт Молодіжної секції УБА.
- Внесіть у план роботи на наступний рік проведення у січні-лютому заходів з редагування та публікації творів (**NaNoWriMo Now What?**) та участь вашої бібліотеки у NaNoWriMo в листопаді наступного року.

Шановні учасники проекту «Приходь та пиши!»,

Які заходи і ресурси ви готуєте для учасників листопадового марафону NaNoWriMo?

Що вас надихає у підготовці, а що видається складним та викликає труднощі?

Буду рада вашим листам із запитаннями, пропозиціями та ідеями!

Пишіть:

cwi@4uth.gov.ua

Телефонуйте:

+38(093)762-763-2

Щиро,

Світлана Семенова

Керівник проекту МС УБА «Приходь та пиши!»